

Sygn. akt V KZ 28/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 21 czerwca 2022 r.,

zażalenia oskarżonego **J. O.**

na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 31 marca 2022 r., w sprawie II AKa (...), odmawiającego przyjęcia skargi na wyrok sądu odwoławczego.

p o s t a n o w i ł

utrzymać zaskarżone zarządzenie w mocy.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 31 marca 2022 r., w sprawie WSU(...) Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) odmówił przyjęcia skargi na wyrok sądu odwoławczego złożonej przez obrońcę oskarżonego. Swoje stanowisko Przewodniczący uzasadnił stwierdzeniem, że przepisy rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego stosuje się do spraw, w których postępowanie jurysdykcyjne zostało zainicjowane aktem oskarżenia wniesionym do sądu po dniu 30 czerwca 2015 r. Tymczasem w badanej sprawie akt oskarżenia wniesiono w dniu 19 czerwca 2006 r.

Zarządzenie Przewodniczącego zostało w całości zaskarżone przez oskarżonego, który wniósł o jego uchylenie. Uzasadniając zażalenie oskarżony stwierdził, że akt oskarżenia był modyfikowany po terminie jego złożenia (był to w ocenie oskarżonego nowy akt oskarżenia wniesiony po dacie wskazanej w zaskarżonym zarządzeniu), a postępowanie toczyło się ponownie wskutek uchylenia w dniu 4 kwietnia 2015 r. wyroku Sądu I instancji przez Sąd Apelacyjny w (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

Podejmując decyzję o odmowie przyjęcia skargi na wyrok sądu odwoławczego Zastępca Przewodniczący II Wydziału Sądu Apelacyjnego w (...) stwierdził ogólnie, że rozdział 55a Kodeksu postępowania karnego nie znajduje zastosowania do spraw, w których akt oskarżenia został wniesiony po 30 czerwca 2015 r. Uzupełnić należy, że takie stanowisko wynika z wykładni art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 437, zwaną dalej ustawą nowelizacyjną), zgodnie z którą przepisy dotyczące skargi na wyrok sądu odwoławczego odnoszą się do postępowań, w których akt oskarżenia został wniesiony po dniu 30 czerwca 2015 r. W orzecnictwie Sądu Najwyższego wywodzi się z tego przepisu a contrario, że przepisy dotyczące skargi na wyrok sądu odwoławczego nie dotyczą postępowań, w których akt oskarżenia został wniesiony przed 1 lipca 2015 r. (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 lipca 2016 r., IV KZ 39/16, OSNKW 2016, z. 10, poz. 70; z dnia 24 sierpnia 2016 r., IV KS 1/16; z dnia 14 września 2016, V KS 1/16, nie publ.; z dnia 16 czerwca 2021 r., II KZ 27/21, Lex nr 3304781).

Za trafnością tego stanowiska przemawia również brak zastosowania w takim postępowaniu art. 437 § 2 k.p.k. w jego obecnym brzmieniu. Ograniczenie w tym przedmiocie wywodzone jest z art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013, poz. 1247 ze zm.). Przepisy tej ustawy weszły w życie w dniu 1 lipca 2015 r. Zgodnie z brzmieniem wymienionego przepisu, do spraw, w których przed dniem wejścia w życie tej ustawy wniesiono akt oskarżenia, stosuje się m.in. art. 437 § 2 k.p.k. w brzmieniu dotychczasowym do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Stanowi to argument wspierający wcześniej przedstawioną wykładnię art. 25 ust. 1 i 2 ustawy nowelizacyjnej. Skoro postępowaniach, w których akt oskarżenia wniesiono przed dniem 1 lipca 2015 r., nie znajduje zastosowania art. 437 § 2 k.p.k. w brzmieniu ograniczającym możliwość wydawania przez sądy odwoławcze wyroków kasatoryjnych, to nie ma podstaw do dokonywania kontroli tych wyroków w postępowaniu ze skargi na wyrok sądu odwoławczego. W postanowieniu z 24 sierpnia 2016 r., IV KS 1/16, Sąd Najwyższy stwierdził, że: *"skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego została przewidziana jako element wspierający nowy, apelacyjno-reformatoryjny model orzekania przez sądy odwoławcze (zob. także uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Druk nr 207 Sejmu VIII Kadencji, s. 1). Związane jest to z nowym brzmieniem art. 437 § 2 k.p.k. (obowiązującym*

od dnia 1 lipca 2015 r.), który jedynie w ściśle określonych przypadkach pozwala sądowi odwoławczemu na uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Skarga na taki wyrok sądu odwoławczego uprawnia więc strony postępowania karnego do zainicjowania instancyjnej kontroli prawidłowości uchylenia się przez sąd odwoławczy od reformatoryjnego rozstrzygnięcia w postępowaniu apelacyjnym. Przy brzmieniu art. 437 k.p.k. sprzed nowelizacji (obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) funkcjonowanie takiej skargi nie miałooby racji bytu, albowiem art. 437 § 2 k.p.k. nie zawierał żadnych skonkretyzowanych ograniczeń uchylenia wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Funkcjonowanie skargi w ówczesnych warunkach było więc wykluczone. Z tych samych względów niecelowe byłoby rozszerzanie zastosowania obecnie wprowadzonej instytucji na sprawy, w których zastosowanie znalazł "stary" art. 437 § 2 k.p.k."

Tym samym, pomimo braku wyraźnej regulacji wykluczającej dopuszczalność wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego w sprawach, w których akt oskarżenia wniesiono przed 1 lipca 2015 r., to przemawia za tym wykładnia art. 25 ust. 1 i 2 ustawy nowelizacyjnej a contrario oraz wykładnia art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013, poz. 1247 ze zm.).

Przedstawione w zażaleniu argumenty dotyczące modyfikacji aktu oskarżenia czy ponownego prowadzenia postępowania po wskazanej dacie nie wpływają na zmianę przedstawionego stanowiska. Prawodawca w sposób wyraźny wyznaczył kryterium rozstrzygające o stosowaniu przepisów rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego jako odnoszące się do terminu wniesienia aktu oskarżenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.